

Č. 931.

Pozemková reforma: I. * Ustanovení § 11, odst. 2, č. 1 zák. z 11. června 1919 č. 330 sb. z. a n., dle něhož k určitým rozhodnutím stát. pozemkového úřadu je nutný souhlas správního výboru, není předpisem rázu kompetenčního, nýbrž předpisem upravujícím řízení; nedostatek souhlasu toho nezakládá tedy zmatečnost, nýbrž tvoří pouze vadu řízení. — II. * 1. Tři předpoklady uvedené v § 3 lit. a) zák. zábor. musí býti v každém jednotlivém případě splněny společně, aby vyloučení určitého objektu ze záboru s úspěchem mohlo býti žádáno. 2. Pod právní samostatností nutno rozuměti právní schopnost objektu, býti sám o sobě předmětem samostatných práv a závazků. Nelze proto pokládati za objekty právně samostatné ty, které s jiným majetkem zabraným tvoří v jedné a téže vložce jedno knihovní těleso.

(Nález ze dne 7. září 1921 č. 11.128.¹⁾)

Věc: K. P. na S. v Praze (adv. Dr. J. Vaníček z Prahy) proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze o vyloučení domu ze záboru.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Stěžovatelka podáním z — domáhala se toho, aby dům č. p. — v M., připsaný k M. panství ve vl. čís. — zemských desk, byl po rozumu § 3 lit. a) záb. zák. vyloučen ze záboru. Tvrdila, že dům je objektem samostatným právně i hospodářsky, a že neslouží hospodaření na zabraném statku. — Jest od komplexu zemědělských pozemků panství zcela odloučen, jest to hostinec známý od nepamětné doby pod názvem »Bílý kůň« a používán je výlučně pro účely hostinské a výčepnické živnosti.

Žádosti nebylo vyhověno rozhodnutím státního pozemkového úřadu v Praze z — z důvodu, že dům není objektem samostatným právně i hospodářsky. Jest v zemských deskách připsán k M. panství, s ním v minulosti sdílel všechny změny právní a s ním je také zatížen společnými břemeny. Jest sice propachtován, ale je pod touž hospodářskou správou jako panství a příjem z něho plyne do téhož důchodu.

Proti tomuto rozhodnutí čelí stížnost. Největší správní soud uvážil o ní toto:

Při ústním líčení vznesl zástupce stěžovatelčin námitku zmatečnosti naříkaného rozhodnutí, kterou vidí v tom, že není ze spisů patrné, zda žalovaný úřad před vydáním naříkaného rozhodnutí opatřil si souhlas správního výboru ve smyslu § 11, odst. 2 č. 1 zák. ze dne 11. června 1919 č. 330 sb. z. a n., a že tedy nutno míti za to, že souhlasu toho nebylo.

Nejvyšší správní soud neshledal však, že by nedostatek souhlasu správního výboru při rozhodování o tom, které objekty jsou ze záboru vyloučeny, vůbec zakládal zmatečnost rozhodnutí státního pozemkového úřadu. Neboť předpis § 11, odst. 2 cit. zák. není vůbec předpisem rázu kompetenčního. To vyplývá z ustanovení odst. 3 téhož §, dle něhož může

¹⁾ Tak i v jiných nálezech, na př. nálezy z 16. září 1921 č. 11191 a 11192.

si správní výbor vyhraditi, aby mu i jiná zásadní rozhodnutí pozemkového úřadu byla předkládána ke schválení.

Poněvadž pak by odporovalo zásadám administrativního řízení, aby úřad sám kompetenci svoji si stanovil, je zřejmo, že ani ustanovení § 11, odst. 2, č. 1 nelze pojímati jako ustanovení kompetenční, nýbrž že je pouze normou upravující řízení. Potom však nedostatek souhlasu správního výboru netvořil by vůbec zmatečnost rozhodnutí žalovaného úřadu, nýbrž nejvýše vadu řízení. Vada ta musela by však již v písemné stížnosti býti vytýkána a námitka z vady té čerpaná a teprve při ústním líčení vznesená jeví se proto dle § 18 zák. o správ. soudě nepřipustnou.

Co do námitek ostatních veden byl nejvyšší správní soud těmito úvahami:

Předmětem záboru dle § 1 zák. jest veliký majetek pozemkový v republice Československé ležící, čítajíc v to i veliký majetek vázaný. Na otázku, který majetek jest pokládati za veliký, odpovídá § 2 leg. cit. Za »vyloučené ze záboru« prohlašuje záborový zákon v § 3 lit. a) objekty právně a hospodářsky samostatné, jež neslouží hospodaření na zabraných nemovitostech. Tato norma vylučuje tedy ze záboru objekty jinak zabrané, splněny-li jsou při nich tyto tři podmínky:

1. že jsou právně samostatné;
2. že jsou hospodářsky samostatné;
3. že neslouží hospodaření na zabraných nemovitostech.

Tyto tři předpoklady musejí býti v každém jednotlivém případě společně splněny, aby vyloučení určitého objektu ze záboru mohlo býti s úspěchem reklamováno, a nedostatek jednoho z nich, tedy i nedostatek pouhé právní samostatnosti použití předpisu § 3 lit. a) činí nemožným.

Zákon sám pojem právní samostatnosti blíže nevykládá, a jest na soudu, aby vyšetřil a vyložil obsah a smysl tohoto zákonného postulátu. Při výkladu jeho nutno míti na paměti, že zákon právní samostatnost uvádí vedle samostatnosti hospodářské, že tedy právní samostatnosti při-kládá kvalifikaci různou od kvalifikace hospodářské samostatnosti. Zákon tím jasně dal výraz svému stanovisku, že nestačí splnění faktických předpokladů, které ten který objekt staví v hospodářskou neodvislost od zabraných nemovitostí, a tím také od jejich hospodářského použití, aby bylo možno mluviti o objektu právně samostatném. Nemůže proto založiti právní samostatnost objektu okolnost, že ho vlastník zabrané nemovitosti určil zvláštnímu hospodářskému cíli, jakým je ku př. provozování živnosti. Tyto dispozice vlastnickovy mohou snad založiti hospodářskou, nikoliv však právní neodvislost objektu.

Pod právní samostatností dle obsahu výrazu tohoto nutno rozuměti právní schopnost objektu býti sám o sobě předmětem samostatných práv a závazků. Na objekty zapsané do knih pozemkových a do zemských desk lze uvaliti právo zástavní různé od hypotek ostatního majetku vlastníkova jen tenkrát, má-li předmět zástavy svoji samostatnou vložku knihovní, a lze tedy za neklamnou známku právní samostatnosti při nemovitostech pokládati okolnost, že jsou zapsány ve zvláštních knihovních vložkách.

Nelze tudíž nikdy objekty, které jinak jsou hospodářsky úplně neodvislé, pokládati za objekty samostatné právně tehdy, když spolu s ji-

ným majetkem zabraným tvoří v jedné a téže knihovní vložce jedno knihovní těleso, poněvadž všechna zástavní práva i reální břemena zapsaná v této vložce postihují jak tyto objekty, tak i ostatní reality, jež s nimi činí předmět téže vložky knihovní.

Ve sporném případě připouští stěžovatelka sama, že hostinec č. p. — v M. je připsán k M. panství ve vl. č. — zemských desk; hostinec ten nemá tedy dle hořejších úvah právní samostatnosti. Není-li však objektem právně samostatným, pak není dle předpisu § 3 lit. a) záb. zák. ze záboru vyloučen, i kdyby byl jinak hospodářsky samostatným a nesloužil hospodaření na zabraných nemovitostech.

Za tohoto stavu věci není s procesuálního hlediska nutným reagovati na ostatní vývody stížnosti, jež obírají se otázkami, zda hostinec stěžovatelčin má hospodářskou samostatnost a zda slouží hospodaření na zabraných nemovitostech.

Z těchto důvodů slušelo stížnost zamítnouti.

Č. 932.

Zabírání bytů: * Místnosti, které tvoří součástku veřejného vyučovacího ústavu, nepodléhají zabrání podle § 8 č. 1 zák. byt., třeba dle svého původního určení měly sloužiti za byt školníkův.

(Nález ze dne 12. září 1921 č. 8515.)

Věc: Česká finanční prokuratura v Praze v zastoupení eráru proti nájemnímu úřadu hlavního města Prahy stran zabrání místností.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Výměrem bytové komise ... zabrán byl podle § 8 č. 1 byt. zák. 1 pokoj a kuchyň (sklepní) gymnasia v domě čp. — v Praze, poněvadž jest prokázáno, že místnosti jsou po 3 měsíce neobydleny. — — —

Rozhoduje o stížnosti českou finanční prokuraturou v zastoupení eráru podané řídil se nejvyšší správní soud následujícími úvahami:

Dle § 8 č. 1 byt. zák. lze zabrat byty neb části bytů, ve kterých aspoň po 3 měsíce nikdo neobývá neb někdo obývá jen občas. Má tedy tento zákonný důvod zabrání na zřeteli místnosti určené k bydlení, avšak k účelu tomuto fakticky buď vůbec neb aspoň dostatečně nevyužité.

K takovýmto bytům nelze však počítati místnosti, které jsou určeny pro účely veřejného ústavu vyučovacího, tvoříce součástku budovy výhradně ústavu takovému věnované, třeba že snad účelům ústavním slouží neb sloužiti mají tím způsobem, že jest v nich ubytován zřízenec ústavu z ohledů služebních. Neboť obývání místností takových jest toliko prostředkem ke splnění určité potřeby ústavu, není však jejich vlastním určením, jak je tomu u bytů a částí bytů, kteréž zákon chce postihnouti v § 8 č. 1.

Dle správních spisů v případě tomto zabráný byly místnosti nalézající se ve státní budově gymnasia, které stavebně upraveny byly na byt,